

ZAHRAŇIČÍ

in.ihned.cz/zahranici

FOTO: ARCHIV

Malebný,
jen čtyři
metry široký
kamenný
most nad
řekou
Kir najdete
půl hodiny
cesty
z Shkodëru.

Nevynechejte ani Olověnou mešitu z 18. století, stojící pod pevností, pyšníci se pěkným nádvořím s obloukovými klenbami. Poblíž vesnice Shtoji, asi půl hodiny jízdy z Shkodëru, najdete most Mesi přes řeku Kir z 15. století, přestavěný ve století osmnáctém. V přístavu a letovisku Shëngjini u města Lezhë se můžete vykoupat a odpočinout si na příjemné středomořské pláži. V její těsné blízkosti se však setkáte i s velkým množstvím odpadků. Nechybí tu ani krávy, které se jimi probírají, a s nalezenými dobrotami si vylepšují svůj jídelníček.

Bunkry k ničemu

Pokračujeme jižně jak tažní ptáci. Cestou k Tiraně nelze minout město Krujë, centrum odporu během tureckého tažení v 15. století, které vedl zdejší rodák, národní hrdina Gjergj Kastriot, zvaný Skanderbeg. Hradní Historické muzeum, postavené v roce 1982, projektovali dcera a zeť albánského komunistického vůdce Envera Hodži. V areálu hradu sídlí i Etnografické muzeum. Zajímavé je, že v domech stojících uvnitř hradeb dosud žijí běžné rodiny. Do obou muzeí se platí nízké vstupné (200, resp. 100 leků – 100 leků = asi 20 Kč).

Co lze spatřit zcela zadarmo, jsou bunkry. Jsou všude. Ve městech i na vesnicích, stejně

jako na pláži nebo na hřbitově. V Albánii se budovaly nejčastěji v letech 1968 až 1980 jako reakce na vpád vojsk Varšavské smlouvy do tehdejšího Československa. Jejich systém byl dokonale propracován. Jeden bunker měl vždy řídicí úlohu pro určitý počet ostatních. Žádného využití se prakticky nedočkali. Setkáte se s nimi po celé zemi a jejich počet jde do statisíců.

Mauzoleum v pyramidě

Hlavní město Tirana, založené v roce 1614 Sulejmanem Pašou, má dnes zhruba 600 tisíc obyvatel. Většinu turistických cílů objevíte mezi Skanderbegovým náměstím, projekto-

FOTO: ARCHIV

vaným italskými architekty, a náměstím Matky Terezy. Jednou z nejkrásnějších budov ve městě je mešita Et'hem Beje z 18. století, ze stejného období pochází i hodinová věž za ní. Minaret mešity byl zničen během boje za osvobození Tirany, ale později byl opraven. Díky tomu, že byl prohlášen kulturní památkou, unikl ničení provázející tažení za ateismus koncem 60. let minulého století. Zaujmu určitě i budova opery, moderní katolická katedrála, sbírky Archeologického muzea a Národní historické muzeum s obrovskou mozaikou nad vchodem.

Skvělou kolekcí socialistického realistického umění se pro změnu chlubí Národní galerie umění nedaleko Skanderbegova náměstí. Jen málokdo mine Pyramidu u hlavního městského parku, neobvyklé mauzoleum postavené původně pro Envera Hodžu ještě za jeho života. Dnes je tato bílá mramorová budova kulturním a konferenčním centrem.

Zajímáte-li se o pozůstatky komunistické éry, uspokojí vás památník Neznámého partyzána v centru města, kterak jednou rukou mává na své druhy do bitvy a druhou rukou svírá pušku, nebo socha Matky Albánie. Ta drží vavřínový věnec s hvězdou a ze Hřbitova mučedníků shlíží na město.

Památky UNESCO

Jihovýchodní Albánie je bohatá na výskyt prehistorických obydlí a její příroda je kouzelná, včetně Prespanského a Ohridského jezera. Základnou pro objevování středověkých kostelů s pestrými freskami může být Korčë. Město s úhlednými ulicemi bez odpadků bylo jedním z hlavních center albánského hnutí obrody, jež dalo vzniknout povědomí národní identity a vedlo k získání nezávislosti na turecké říši.

Za jedno z nejkrásnějších bývá označováno město Gjirokastrë na samém jihu země. Nádherně položené v údolí mezi horami a řekou Drinos, má středověké opevnění, a část hradeb dokonce ze 6. století. Citadela je chráněna sedmi věžemi. Mnoho domů, zajímavých z architektonického hlediska, pochází z počátku 19. století. Mají obvykle dvě až tři poschodí, hlavní místnost bývá vytápěna krbem. V Gjirokastrë, v roce 2005 zapsaném na seznam UNESCO, se nachází i rodný

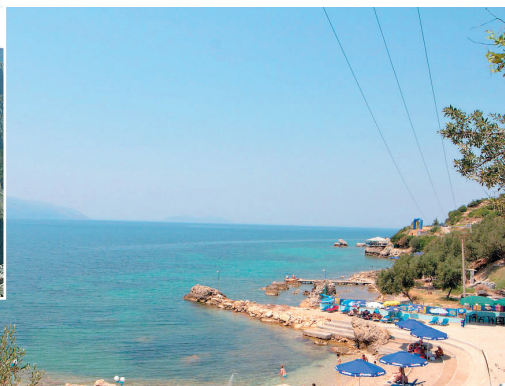

FOTO: ARCHIV

Dvojí podoba Albánie: pohoří Prokletije (vlevo) a pláž ve Vlorë (vpravo)

Kde se ubytovat

Každé oblastní hlavní město má centrálně položený hotel s restaurací a barem a často velkým počtem pokojů. V přímořských nebo horských letoviscích stojí jakási velká rekreační střediska. Některé pokoje jsou vybavené koupelnou a televizí (stojí 1500 – 2000 leků; 100 leků = asi 20 Kč). Zbytek má společné sprchy a turecké záchody na chodbě (500 leků). Ve většině měst jsou i „soukromé hotely“ různé kvality. V Tiraně najdete také luxusní hotely jako Sheraton, Grand či President (dvojlůžkový pokoj v přepočtu kolem 160 USD).

dům Envera Hodži, zbořený a znovu vybudovaný v původní podobě. Dnes tu sídlí etnografické muzeum.

Národní park Butrint, rozkládající se na ploše 29 km², je archeologickým areálem rovněž zapsaným na seznam UNESCO. Památky jsou zříceninami opuštěného antického města, jež vzniklo asi ve 4. století před naším letopočtem. Významné jsou mimo jiné divadlo nebo palác Tří mušlí. ■ LUBOŠ FOREJT